
Jurisprudentie

Onder de zorg van prof.dr. P.W.C. Akkermans M. Lit., prof.mr. P.J. Boon, prof.mr. C.P.M. Cleiren, prof.mr. H. Cohen Jehoram, prof.mr. Th.G. Drupsteen, prof.mr. M.S. Groenhuijsen, prof.mr. Jac. Hijma, prof.mr. J. de Hullu, prof.mr. S.C.J.J. Kortmann, prof.mr. K.J.M. Mortelmans, prof.mr. M.J.G.C. Raaijmakers, prof.mr. J. Riphagen, prof.mr. G.R. Rutgers, prof.mr.dr. P. Vlas, prof.mr. I.C. van der Vlies, prof.mr. R.D. Vriesendorp, prof.dr. J.W. Zwemmer.

Spaarbank Rivierenland/Mr. Gispen q.q.

Prof.mr. S.C.J.J. Kortmann

Hoge Raad 14 oktober 1994 (mrs. Roelvink, Mijnsen, Korthals Altes, Neleman, Nieuwenhuis, A-G mr. Hartkamp), *NJ* 1995, 447, m.nt. WMK

Stille verpanding van vorderingen op naam; mate waarin de vordering in/door de akte dient te zijn bepaald. Tijdstip registratie

De feiten

De Stichting Spaarbank Rivierenland (hierna: de Bank) heeft in 1988 aan Litho House BV een krediet verstrekt. In het kader van die kredietverlening is op 19 juli 1988 tussen de Bank en Li-

tho House een stamcessie-overeenkomst gesloten. Krachtens die overeenkomst was Litho House verplicht regelmatig door middel van cessielijsten haar vorderingen tot zekerheid te cederen aan de Bank.

Met de invoering van het nieuwe BW per 1 januari 1992 werd deze verplichting op grond van artikel 86 Overgangswet NBW geconverteerd in de verplichting tot het vestigen van een stil pandrecht.

Ter voldoening aan deze verplichting heeft Litho House op 5 mei 1992 bij onderhandse akte, met als opschrift Pandlijst (verpanding van vorderingen), al haar per 30 april 1992 uitstaande vorderingen met een totaalbedrag ad

f465.831,39 aan de Bank verpand. Op 14 mei 1992 volgde opnieuw een onderhandse akte, waarbij alle per 14 mei 1992 uitstaande vorderingen met een totaalbedrag ad f 498.202,99 aan de Bank werden verpand.

De gebruikte pandakten zijn opgemaakt volgens het NVB-model. Dit betekent dat in de pandakten voor de specificatie van de verpande vorderingen wordt verwezen naar computerlijsten die door Litho House samen met de pandakten aan de Bank zijn toegezonden. In deze computerlijsten zijn de afzonderlijke vorderingen nader gespecificeerd door vermelding van de naam van de debiteur, een factuurnummer, een factuurdatum en een factuurbedrag. De lijsten zijn niet aan de akten gehecht en ook niet zelfstandig ter registratie aangeboden. In de akten zelf zijn telkens van de eerste en laatste vordering van de bijbehorende computerlijst de naam van de debiteur en het factuurnummer vermeld, alsmede het totaalsaldo van de op de computerlijst vermelde vorderingen, de datum waarop de computerlijst is opgemaakt en het aantal bladen waaruit de computerlijst bestaat.

Volgens de verklaring van de Inspecteur der Registratie en Successie op elk van beide akten is de akte van 5 mei 1992 op 11 mei 1992 geregistreerd. In de akte van 14 mei 1992 op 18 mei 1992 (op 11 en 18 mei 1992 werden de akten ter registratie aangeboden).

Litho House is op 19 mei 1992 in staat van faillissement verklaard. De vordering van de Bank op Litho House uit hoofde van verstrekte kredieten bedraagt f1.168.758,02. De curator mr. Gispens verzet zich tegen inning van de verpande vorderingen door de Bank.

In deze procedure staan twee rechtsvragen centraal:

/ Voldoet de wijze van vestiging van het pandrecht aan de eisen die het recht daaraan stelt? Hierbij kunnen twee subvragen worden onderscheiden:

- a zijn de te verpanden vorderingen in de pandakten voldoende bepaald?
- b dienen op grond van het in artikel 3:239 lid 1 BW neergelegde voorschrift van registratie van onderhandse akten van verpanding van vorderingen op naam strengere eisen te worden gesteld aan de specificatie van de vorderingen?

2 Kan de datum van aanbidding van de akte ter registratie aan de Inspecteur der Registratie en Successie worden aangemerkt als de datum van registratie, terwijl vaststaat dat de daadwerkelijke registratie later heeft plaatsgevonden?

De curator stelt zich op het standpunt dat de tweede tot en met de op één na laatste vordering uit beide pandakten niet geldig stil zijn verpand, omdat door de wijze waarop de vorderingen in de pandakten zijn aangeduid, deze vorderingen onvoldoende zijn gespecificeerd en niet voldaan is aan het registratievoorschrift van artikel 3:239 lid 1 BW. Bovendien is de pandakte van 14 mei 1992 naar de mening van de curator niet vóór de datum van faillietverklaring geregistreerd. Deze pandakte was weliswaar op 18 mei 1992 ter registratie aangeboden, maar het proces van registratie werd eerst op 20 mei 1992, dus na de faillietverklaring van Litho House, voltooid. Gelet op artikel 35 lid 1 Fw zou dit betekenen dat die verpanding niet meer rechtsgeldig kon plaatsvinden.

De rechtbank

Bij vonnis van 17 november 1993, *NJ* 1994, 101, honoreert de Rechtbank Dordrecht het verweer van de curator dat de vestiging van de pandrechten niet rechtsgeldig heeft plaatsgevonden, doch verwerpt zij het verweer dat de pandakte van 14 mei 1992 niet tijdig zou zijn geregistreerd.

De Hoge Raad

Partijen besluiten door middel van sprongcassatie de zaak aan de Hoge Raad voor te leggen.

In het principaal beroep gaat het om de vraag of de wijze van verpanding door middel van het NVB-model voldoet aan de constitutieve vereisten die het recht stelt aan het vestigen van een stil pandrecht op vorderingen.

In navolging van de A-G Hartkamp geeft de Hoge Raad eerst aan welke vereisten gelden voor de beschrijving van de vorderingen op naam in de akte van verpanding. Hij overweegt:

'4.2. In het wettelijk stelsel met betrekking tot de overdracht van, en vestiging van pandrecht op vorderingen op naam ligt besloten het vereiste dat de vordering ten tijde van de levering of verpanding in voldoende mate door de in art. 3:94 lid 1 respectievelijk art. 3:239 lid 1 bedoelde akte wordt bepaald. Dit betekent echter niet dat de vordering *in* de akte zelf moet worden gespecificeerd door vermelding van bijzonderheden zoals de naam van de debiteur, het nummer van een factuur of

een aan de debiteur toegekend cliëntnummer. Volgende is dat de akte zodanige gegevens bevat dat, eventueel achteraf, aan de hand daarvan kan worden vastgesteld om welke vordering het gaat. Ook onder vigor van het voor 1 januari 1992 geldende recht werd met betrekking tot akten van cessie van vorderingen op naam niet de eis gesteld dat de vordering in de akte zelf wordt gespecificeerd (vgl. HR 24 oktober 1980, NJ 1981. 265) en de geschiedenis van de totstandkoming en invoering van Boek 3 BW, zoals weergegeven in de conclusie van het Openbaar Ministerie onder 11, geeft geen grond voor de veronderstelling dat men op dit punt strengere eisen aan de akte van levering of verpanding heeft willen stellen.'

Vervolgens gaat de Hoge Raad na of het registratievereiste van artikel 3:239 lid 1 BW wellicht noopt tot het aanleggen van een strengere maatstaf aangaande de omschrijving van de te verpanden vorderingen in de pandakte. Hij overweegt:

'4.3. Ook het in art. 3:239 lid 1 neergelegde voorschrift van registratie van onderhandse akten van verpanding van vorderingen op naam wettigt niet het stellen van strengere eisen.

De voornaamste ratio van dat voorschrift is blijkens de wetsgeschiedenis dat door het verkrijgen van een vaste dagtekening van de akte antedatering wordt tegengegaan. Men heeft zich rekenschap ervan gegeven dat door het voorschrijven van registratie het opmaken van schijnakten niet kan worden voorkomen (zie *Pari. Gesch. Boek 3*, blz. 727/728).

Voorts is van belang dat de Vaste Commissie voor Justitie van de Tweede Kamer bij de bespreking van het derde vraagpunt van Meijers ervan is uitgegaan dat het eisen van een vaste dagtekening de kredietverlening op geen enkele wijze in de weg zou staan, en heeft uitgesproken dat zij de bestaande praktijk, welke naar haar mening de behoefte aan een bezitloos zekerheidsrecht had aangetoond, in het algemeen gehandhaafd wilde zien (*Pari. Gesch. Boek 3*, blz. 686 respectievelijk blz. 687). terwijl later, bij de behandeling van de Invoeringswet, van regeringszijde onder verwijzing naar die zienswijze van de Tweede Kamer is betoogd dat de afdelingen 3.9.1 en 3.9.2 aldus zijn opgezet dat bestaande financieringspatronen, ondanks de wetstechnische andere opzet van de nieuwe regeling, onder het nieuwe recht zonder moeite kunnen worden gecontinueerd: zie *Pari. Gesch. Boek 3 (Inv. 3, 5 en 6)*, blz. 1197.

Tegen deze achtergrond komt onvoldoende gewicht toe aan de omstandigheid dat het specificeren van de vorderingen in de te registreren akte, of het laten registreren van de bij de akte behorende computerlijst, meer beveiliging tegen vervalsing van de computerlijsten zal bieden dan reeds gelegen is in de omstandigheid dat het niet eenvoudig is om zonder aanmerkelijke kans op ontdekking veranderingen aan te brengen in die lijsten en in de boekhoudingen waarmee zij dienen overeen te stemmen.'

Op grond van voorgaande overwegingen komt de Hoge Raad tot de conclusie dat de gehanteerde methode van verpanding volgens het NVB-model voldoet aan de bepaaldheidseis en aan de vereisten van artikel 3:239 lid 1 BW: het cassatiemiddel treft dus doel.

De curator legt in het incidenteel cassatiemiddel de vraag voor of als datum van registratie van een onderhandse pandakte in de zin van artikel 3:239 lid 1 BW heeft te gelden de datum van aanbidding van die akte ter registratie of de datum waarop de registratieprocedure daadwerkelijk is voltooid door inschrijving van de pandakte in het register.

De Hoge Raad volgt hier de rechtbank en verwerpt het middel in het incidentele beroep met de volgende overweging:

'5.2. De door het middel tegen die oordelen van de rechtbank aangevoerde rechtsklacht is ongegrond.

Uit de in de conclusie van het Openbaar Ministerie onder 22 aangegeven passages uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Registratiewet 1970 blijkt als doelstelling van de registratie van onderhandse akten het doen vaststaan dat de geregistreerde akte op het ogenblik van registratie bestaat of heeft bestaan, het bieden van een waarborg tegen "verduistering en antedatering of andere onregelmatige wijziging of aanvulling van de akten", en meer in het algemeen het bieden van rechtszekerheid met betrekking tot de datering van de akte. Het beantwoordt aan deze doelstelling de dag waarop de akte ter registratie wordt aangeboden aan te merken als de dag van registratie. De akte is vanaf de aanbidding tot aan de teruggave aan de aanbieder in handen van de rijksbelastingdienst en derhalve onttrokken aan de macht van de aanbieder. In het hier aan de orde zijnde geval van vestiging van stil pandrecht bij geregistreerde onderhandse akte op de voet van art. 3:239, is het een te respecteren belang van de aanbieder van de akte dat hij zelf de dag kan bepalen waarop de vereisten voor geldige verpanding zijn vervuld en in zoverre niet afhankelijk is van het tijdsverloop van administratieve handelingen, waarop hij geen invloed heeft. Het bepaalde in art. 3:19 lid 2 leent zich te dezen voor analogische toepassing.

Anders dan de Curator betoogt, is noch in de tekst van de Registratiewet 1970 noch in die van de Uitvoeringsbeschikking Registratiewet 1970 voldoende steun te vinden voor de opvatting dat als datum van registratie heeft te gelden de dag waarop de akte daadwerkelijk is ingeboekt door het vermelden van de gedeeltelijke inhoud ervan in register nr. 4.'

Noot*NVB-model*

I De stille verpanding van vorderingen op naam is een in het handelsverkeer vaak gehanteerd zekerheidsinstrument. Zo plegen banken in het kader van financiering van ondernemingen te bedingen dat de ondernemer de vorderingen op zijn afnemers stil verpandt aan de bank. Voor de rechtsgeldige vestiging van een stil pandrecht op een vordering op naam eist artikel 3:239 lid 1 BW een authentieke of geregistreerde onderhandse akte. Bovendien beperkt het slot van deze bepaling de mogelijkheid van stille verpanding van toekomstige vorderingen op naam. Deze is slechts mogelijk, indien de toekomstige vordering rechtstreeks zal worden verkregen uit een op het tijdstip van de vestiging van het pandrecht reeds bestaande rechtsverhouding. Voor de verpanding van alle andere toekomstige vorderingen geldt derhalve dat een akte zal moeten worden opgemaakt en registratie zal moeten plaatsvinden, zodra de betreffende vordering bestaat of er sprake is van een bestaande rechtsverhouding waaruit de betreffende vordering rechtstreeks zal worden verkregen.

Het telkens opnieuw moeten registreren van deze onderhandse pandakten betekende bij de invoering van Boek 3 BW een belangrijke wijziging ten opzichte van het recht van vóór 1 januari 1992. De vergelijkbare rechtsfiguur onder het oude recht was cessie tot zekerheid. Voor een dergelijke cessie kon worden volstaan met een onderhandse akte. Ook toen gold de beperking dat een toekomstige vordering op naam slechts kon worden gecedeerd, indien deze haar onmiddellijke grondslag vond in een reeds bestaande rechtsverhouding (HR 24 oktober 1980, *NJ* 1981, 265, m.nt. WMK (Solleveld II); HR 25 maart 1988, *NJ* 1989, 200, m.nt. WMK, AA 1989, p. 56 e.v., m.nt. SCJJK (Staal Bankiers/Mr. Ambags q.q.)). Aan het vereiste van een cessie-akte was onder het oude recht reeds voldaan, indien de debiteur-cedent de cessielijst waarop de vorderingen stonden vermeld, ondertekende. Er bestond geen verplichting tot registratie.

Omdat de registratie-eis van artikel 3:239 lid 1 BW tot een enorme administratieve rompslomp en aanzienlijke extra kosten voor de banken en de Inspecties der Registratie en Successie dreigde te leiden, hebben de banken via hun belangenvereniging, de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), overleg gevoerd met de belas-

tingdienst, waarvan de Inspecties der Registratie en Successie deel uitmaken. Dit overleg heeft geleid tot een vereenvoudigde registratie van pandlijsten via het zogenoemde NVB-model. Wat dit model inhoudt, heb ik hiervoor onder 'De feiten' weergegeven. In de akte die volgens dit model is opgemaakt, worden alleen de eerste en de laatste vordering van de computerlijst waarnaar de akte verwijst, vermeld. De 'tussenliggende' vorderingen zijn niet als zodanig in de akte opgenomen, laat staan gespecificeerd. In de literatuur is door meerdere schrijvers betoogd dat bij gebruik van het NVB-model geen geldig pandrecht op de 'tussenliggende' vorderingen tot stand komt. Zie Reehuis, *Stille verpanding* (diss. 1987), nr. 487, Vriesendorp, *WPNR* 6038 (1992), p. 149 e.v., Wessels, *WPNR* 6051 (1992), p. 391 en Heyman, *WPNR* 6070 (1992), p. 839 e.v. Zelf heb ik verdedigd dat wel een geldig pandrecht kan worden gevestigd met gebruikmaking van het NVB-model (Kortmann, *Onderneming en nieuw burgerlijk recht* (1991), p. 178). Door de onderhavige uitspraak is een einde gekomen aan de onzekerheid. Met oog voor de praktijk beslist de Hoge Raad dat de vereenvoudigde registratieprocedure voldoet aan de constitutieve vereisten voor de vestiging van een stil pandrecht op vorderingen. Daarnaast geeft hij een voor de praktijk eveneens belangrijke beslissing met betrekking tot de registratiedatum.

In voldoende mate bepaald door de akte 2 Zowel voor de levering(shandeling) van een vordering op naam als voor de vestiging van een openbaar of stil pandrecht op een vordering op naam, is een akte vereist (resp. art. 3:94, art. 3:236 lid 2 jo art. 3:94 en art. 3:239 lid 1 BW). In rechtsoverweging 4.2 gaat de Hoge Raad in op de algemene vraag in hoeverre de over te dragen of te verpanden vordering door de akte moet zijn gespecificeerd. Voor een rechtsgeldige levering of verpanding van een vordering op naam is vereist dat de vordering *door* de akte in voldoende mate is bepaald, zo overweegt de Hoge Raad. Hij voegt daaraan toe dat niet is vereist dat de vordering *in* de akte wordt gespecificeerd. Niet is nodig dat de naam van de debiteur, het factuurnummer of een aan de debiteur toegekend cliëntnummer in de akte is vermeld. '*Door* de akte bepaald' is iets anders dan 'in de akte bepaald'. Voldoende is dat aan de hand van de gegevens in de akte kan worden vastgesteld om welke vordering het gaat. Dit geldt ook indien deze vaststelling pas achteraf kan geschieden. De

Hoge Raad lijkt geen strenge eisen te stellen aan het 'voldoende bepaald zijn' door de akte.

De door de Hoge Raad gestelde algemene bepaaldheidseis stemt overeen met hetgeen werd aangenomen onder het vóór 1 januari 1992 geldende recht ten aanzien van de akten van cessie van vorderingen op naam. Vergelijk HR 24 oktober 1980, *NJ* 1981, 265 (Solleveld II). Deze bepaaldheidseis stemt voorts overeen met het algemene goederenrechtelijk ke vereiste van individualiseerbaarheid en specialiteit van het object van een goederenrechtelijke handeling.

In de literatuur wordt wel verdedigd dat uit artikel 3:84 lid 2 BW voortvloeit dat de over te dragen of te verpanden vordering door de akte voldoende moet zijn bepaald. Zo betoogt Mijnsen (Asser-Mijnsen-De Haan (1992), nr. 264) dat onder titel in artikel 3:84 lid 2 BW moet worden verstaan: levering. Vergelijk ook Pitlo/Reehuis, Heijsterkamp, *Goederenrecht* (1994), nr. 117 en Brahn, *Stille verpanding en eigendomsvoorbehoud volgens het nieuwe Burgerlijk Wetboek* (1991), paragrafen 5.2.1 en 6.2.1. Ook de rechtbank gaat in de onderhavige zaak van deze visie uit. Zij verwijst met zoveel woorden naar artikel 3:84 lid 2 BW. In zijn NJ-annotatie onder dit arrest schrijft Kleijn dat de Hoge Raad in rechtsoverweging 4.2 het in artikel 3:84 lid 2 BW gestelde bepaaldheidsvereiste uitwerkt.

Anders dan de rechtbank verwijst de Hoge Raad echter met geen woord naar dit artikel, doch baseert hij zijn opvatting over het voldoende bepaald zijn door de akte op het stelsel der wet en op de parlementaire geschiedenis. De laatste geeft volgens de Hoge Raad geen grond voor de veronderstelling dat men op dit punt strengere eisen aan de akte van levering of verpanding heeft willen stellen dan onder het oude recht golden. Mogelijk heeft de Hoge Raad bewust niet naar artikel 3:84 lid 2 BW verwezen, omdat deze bepaling spreekt over bepaaldheid bij de *titel*, terwijl de onderhavige zaak ging over bepaaldheid bij de *levering of de vestiging van een pandrecht*. De bepaaldheid of bepaalbaarheid van het onderwerp van *obligatoire* handelingen is een ander vraagstuk dan de bepaaldheid van het object van *goederenrechtelijke* handelingen. Vergelijk H.J. Snijders, *WPNR* 6158 (1994) en *Goederenrecht* (1994), nr. 316 en nr. 371 jo nr. 80. Indien A aan B een kilo bospenen verkoopt, is het onderwerp van de koopovereenkomst voldoende bepaald. Een nadere specificatie om welke bospenen het gaat, is voor de geldigheid van de koop niet vereist. Voldoende is dat de bospenen

naar de soort zijn bepaald. A kan aan B echter niet een slechts naar de soort bepaalde kilo bospenen leveren. Voor een geldige levering is vereist dat voldoende vaststaat om welke bospenen het gaat. Zij moeten zijn gespecificeerd.

Artikel 6:227 BW schrijft voor dat verbintenissen die partijen op zich nemen, bepaalbaar moeten zijn. Het vereiste dat het over te dragen goed *bij de titel* met voldoende bepaaldheid is omschreven, lijkt reeds in de bepaling van artikel 6:227 BW opgesloten te liggen. Het is dan ook de vraag of aan artikel 3:84 lid 2 BW enige zelfstandige betekenis kan worden toegekend.

Het registratievereiste

3 Het gegeven dat bij gebruik van het NVB-model is voldaan aan de *algemene* goederenrechtelijke eis van voldoende bepaaldheid door de akte, betekent niet zonder meer dat een geldig stil pandrecht is gevestigd. Verschillende schrijvers hebben betoogd dat de *registratie-eis* van artikel 3:239 lid 1 BW meebrengt dat via de weg van het NVB-model geen geldig stil pandrecht op de 'tussengeschiedende vorderingen' kan worden gevestigd (zie hiervoor onder nr. 1). Vooral Vriesendorp, *WPNR* 6038 (1992), heeft forse kritiek op de vereenvoudigde registratieprocedure van de NVB. Volgens hem is de ratio van de registratie-eis 'dat geen enkel misverstand of onduidelijkheid mag bestaan over de vraag of en wanneer een bepaalde vordering in pand is gegeven; schijnverpanding en antedatering moeten zijn uitgesloten'.

Mijns inziens is het een gelukkige zaak dat de Hoge Raad Vriesendorp c.s. niet heeft gevolgd. De Hoge Raad is van oordeel dat het in artikel 3:239 lid 1 BW neergelegde registratievoorschrift het stellen van strengere eisen aan de specificatie van vorderingen in de akte niet wettigt. De voornaamste ratio van de registratie-eis is dat door het verkrijgen van een vaste dagtekening van de akte antedatering wordt tegengegaan (zie r.o. 4.3). De Hoge Raad is zich ervan bewust dat het gevaar van fraude bij gebruik van het NVB-model wat groter is dan in geval van registratie van een akte waarin alle vorderingen zijn gespecificeerd, of registratie van computerlijsten. Evenals de A-G Hartkamp relativeert de Hoge Raad dit gevaar (zie slot r.o. 4.3). Terecht heeft hij het belang van een soepel verlopend financieeringsverkeer laten prevaleren. Uit de parlementaire geschiedenis valt op te maken dat vóór 1 januari 1992 bestaande financieringspatronen ook nadien zonder moeite moesten kunnen worden voortgezet.

Datum van registratie

4 De tweede hoofdvraag waarop de Hoge Raad in deze zaak een antwoord geeft, betreft de datum van registratie. Als datum van registratie moet niet worden aangehouden de datum waarop de registratie daadwerkelijk plaatsvindt, maar de datum van aanbidding van de akte ter registratie. De Hoge Raad baseert deze beslissing in de eerste plaats op de doelstelling van de registratie van onderhandse akten. Deze is 'het doen vaststaan dat de geregistreerde akte op het ogenblik van registratie bestaat of heeft bestaan, het bieden van een waarborg tegen "verduistering en antidering of andere onregelmatige wijziging of aanvulling van de akten", en meer in het algemeen het bieden van rechtszekerheid met betrekking tot de datering van de akte'. Op de tweede plaats acht de Hoge Raad het terecht van belang dat de akte vanaf het moment van de aanbidding onttrokken is aan de macht van de aanbieder. Het belang dat de aanbieder zelf de dag kan bepalen waarop de vereisten voor geldige verpanding zijn vervuld, dient naar het oordeel van de Hoge Raad te worden gerespecteerd. De aanbieder behoort in zoverre niet afhankelijk te zijn van het tijdsverloop van de administratieve handelingen die de Rijksbelastingdienst in het kader van de registratie verricht.

De beslissing van de Hoge Raad was te verwachten. De uitkomst dat de datum van daadwerkelijke registratie beslissend is, zou mijns inziens alleen aanvaardbaar zijn geweest, indien (de geschiedenis van) de Registratiewet 1970 of de Uitvoeringsbeschikking Registratiewet 1970 hiertoe zou dwingen. Volgens de Hoge Raad is in deze wettelijke regelingen onvoldoende steun te vinden voor de opvatting dat als datum van registratie heeft te gelden, de dag waarop de akte daadwerkelijk is ingeboekt.

Positieve reacties

5 De uitspraak van de Hoge Raad in de onderhavige zaak is door verschillende schrijvers positief ontvangen. Ik noem hier Snijders, *WPNR* 6158 (1994), p. 785 e.v., Gerver, *NTBR* 1995, p. 112 e.v. en Kleijn in zijn reeds genoemde *NJ-annotatie* onder dit arrest. Ook Vriesendorp, *Tijdschrift voor Insolventierecht* 1995, p. 13 e.v., acht het belangrijk dat de Hoge Raad in deze omstreden kwestie een duidelijk standpunt heeft ingenomen. Hij vindt de gebruikte argumenten voor erkenning van de vereenvoudigde registratie op de keper beschouwd weinig overtuigend. Mijns inziens getuigt de beslissing van de Hoge Raad van realiteitszin en wordt zij voldoende geschraagd door de gebezigde argumentatie.